

Aan de leden van Provinciale Staten van Noord-Holland

Datum ingekomen vragen : 1 februari 2021

Datum GS-besluit : 2 maart 2021

Vragen nr. 11

Vragen van dhr. **D.J. van den Berg** (JA21) over lokaal eigendom.

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 1 februari 2021 door het lid van Provinciale Staten, dhr. **D.J. van den Berg** (JA21), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

INLEIDING VRAGEN

JA21 Noord-Holland heeft vragen naar aanleiding van een artikel dat onlangs verscheen in het AD.

Daarin staat dat uit onderzoek van het AD is gebleken dat van de 33 grootste zonneparken inmiddels 79% in buitenlandse handen is. Daarmee verdwijnt er 889 miljoen euro aan subsidiegeld naar het buitenland.

VRAGEN INCLUSIEF BEANTWOORDING GEDEPUTEERDE STATEN
Vraag 1:

In het Klimaatakkoord is afgesproken dat voor de grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit energie op land gestreefd wordt naar 50% eigendom van de lokale omgeving.

Wat definieert GS als lokale omgeving?

Antwoord 1:

Uit het Klimaatakkoord en [de factsheet over 50% lokaal eigendom](#) gepubliceerd op de website van het Nationaal Programma RES wordt duidelijk dat zowel burgers als bedrijven tot de lokale omgeving kunnen behoren, maar de factsheet 50% lokaal eigendom stelt ook dat lokaal en per project moet worden bepaald welke (agrarische) grondeigenaren en bedrijven onderdeel zijn van de lokale omgeving.

De uitgesproken ambitie in het nationale Klimaatakkoord is 50% lokaal eigendom bij duurzame energieprojecten. In de Regionale Energiestrategieën (RES), waar de provincie een van de gelijkwaardige partners is – naast gemeenten en waterschappen – wordt deze ambitie verder uitgewerkt. Wij werken aan een beleidskader (financiële) participatie, waar wij ook in zullen gaan op de mogelijke vormen van financiële participatie. Daarover zal u te zijner tijd apart worden geïnformeerd.

Vraag 2:

Hoeveel % van de hernieuwbare energie is volgens deze definitie momenteel in lokale handen in de provincie Noord-Holland?

Antwoord 2:

Zie ook het antwoord op vraag 1. De factsheet 50% lokaal eigendom stelt dat lokaal en per project moet worden bepaald welke (agrarische) grondeigenaren en bedrijven onderdeel zijn van de lokale omgeving. Er kan dus niet aan de hand van één definitie worden gemonitord.

De [recent gepubliceerde jaarlijkse 'Lokale Energie Monitor'](#), een gezamenlijke uitgave van klimaatstichting HIER en Rijksdienst voor ondernemers RVO, laat wel een forse stijging zien van lokaal collectief wind- en zonvermogen in zowel Nederland alsook Noord-Holland.

Vraag 3:

Er wordt gesproken over het streven van 50% lokaal eigendom van bewoners en of bedrijven. Als een buitenlands bedrijf gevestigd is in een RES gebied en deels eigenaar is, valt dit dan ook onder de noemer 'eigendom in lokale handen'?

Antwoord 3:

Zie ook het antwoord op vraag 1 en 2. Als het buitenlandse bedrijf in haar aanpak kiest voor financiële participatie door de lokale omgeving, door bijvoorbeeld de samenwerking met een lokale energiecoöperatie op te zoeken, kan het project wel meetellen in het streven naar 50% lokaal eigendom bij duurzame energieprojecten.

Vraag 4:

50% lokaal eigendom is het streven valt er te lezen in het Klimaatakkoord, wat is het minimum % aan lokaal eigendom waarmee GS akkoord zou gaan?

Antwoord 4:

Vooralsnog blijkt het niet mogelijk financiële participatie en lokaal eigendom juridisch af te dwingen. Dit concluderen we uit [de factsheet 'Bevoegdheden overheden bij procesparticipatie en financiële participatie' van het Nationaal Programma RES](#) en een advies aan de provincie van advocaten- en notarissenbureau Pels Rijcken naar de mogelijkheden om financiële participatie te borgen in provinciaal en gemeentelijk beleid.

Vraag 5:

Hoe gaat GS ervoor zorgen dat het streven van 50% lokaal eigendom gehaald gaat worden?

Antwoord 5:

De ambitie van 50% lokaal eigendom in nieuwe duurzame energieprojecten is overgenomen in de Regionale Energiestrategie NHN en NHZ. Als RES partners staan we samen met gemeenten en waterschappen aan de lat voor de RES NHN en NHZ, inclusief de inspanning om invulling te geven aan de ambitie van 50% lokaal eigendom.

Er wordt intensief samengewerkt met de participatiecoalitie. Bij de RES 1.0 komt een handreiking over financiële participatie: hoe kan lokaal eigendom worden geborgd in beleid en in de planvorming. Dit is primair voor de gemeenten. In de Omgevingsverordening NH2020 wordt nu al voor de procedure tot het aanwijzen van windenergiegebieden en stimuleringsgebieden voor zonne-energie ook gevraagd om een participatiedocument om erop aan te sturen dat hier bij toekomstige grote duurzame energieprojecten zorgvuldig over na wordt gedacht. Daarnaast werken wij aan een beleidskader (financiële) participatie, waar wij ook in zullen gaan op de mogelijke vormen van financiële participatie. Tot slot hebben wij als provincie al ruim 100 energiecoöperaties financieel ondersteund in het realiseren van duurzaamheidsinitiatieven middels de subsidieregeling 'Duurzaamheidsinitiatieven burgercollectieven Noord-Holland'. Momenteel overwegen wij om deze subsidieregeling, al dan niet herzien, voort te zetten.

Vraag 6:

Is GS ermee eens dat een index/monitor/register waarin per project wordt bijgehouden hoeveel lokaal investeringsgeld er in een project zit enorm van waarde kan zijn, om zo het aantal lokaal eigendom % te monitoren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6:

Ja, daar zijn wij het mee eens. Omdat alle provincies en gemeenten in Nederland uitvoering geven aan het nationale Klimaatakkoord, achten wij het van belang dat monitoring ook landelijk en eenduidig gebeurt. Het Rijk heeft opdracht gegeven tot de ontwikkeling van een jaarlijkse '[Monitor Participatie Hernieuwbare energie op land](#)', waarin onder meer de ontwikkeling van lokaal eigendom van zon- en windprojecten in kaart wordt gebracht.

In aanvulling op deze monitor, werken alle gemeenten in de RES regio's NHN en NHZ per zoekgebied voor wind- en zonne-energie een gebiedspaspoort uit: een 'levend' document met een overzicht van de kenmerken en de status van een zoekgebied. In hoeverre er sprake is van financiële participatie is een vast onderdeel van het gebiedspaspoort voor elk zoekgebied. Op basis van deze gebiedspaspoorten werken we dus toe naar een dekkend overzicht of, en in welke mate, er bij nieuwe zon- en windprojecten sprake is van lokaal eigendom. Vooralsnog vinden wij deze combinatie van nationale en lokale monitoring voldoende.

Vraag 7:

Is GS bereid om een index/register/monitor in te stellen die per project bijhoudt hoeveel lokaal investeringsgeld er in zit? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7:

Nee, zie antwoord op vraag 6.

Vraag 8:

Als de 50% lokale eigendom niet wordt gehaald in de planfase wordt er dan geen vergunning verleend, of wordt dit zoekgebied dan uit de RES gehaald?

Antwoord 8:

Nee, zie antwoord op vraag 4.

Vraag 9:

Als een plan gerealiseerd is, bijvoorbeeld een zonnepark en ondanks toezeggingen van de ontwikkelaar is er geen 50% lokaal eigendom, wordt de vergunning dan ingetrokken?

Antwoord 9:

Nee, zie antwoord op vraag 4.

Vraag 10:

Als een plan begint met minimaal 50% lokaal eigendom maar gedurende het project zakt dat getal onder de 50%. Wat gebeurt er dan? Gaat GS de vergunning intrekken?

Antwoord 10:

Nee, zie antwoord op vraag 4.

Vraag 11:

Daarnaast heeft JA21 nog vragen over de visualisatie van de RES.

Op website RESinbeeld.nl zijn bewerkte foto's te zien van met name plaatsen en dorpen in de provincie Noord-Holland waar windturbines in zijn gezet.

Hoe kijkt GS aan tegen een website als RESinbeeld.nl die een duidelijker beeld probeert te schetsen van de RES?

Antwoord 11:

Professioneel en accuraat ontwikkelde visualisaties kunnen het participatieproces ten goede komen en daarmee een waardevolle bijdrage leveren aan de verdere concretiseren van zoekgebieden voor wind- en zonne-energie. De beelden zoals weergegeven op RESinbeeld.nl vinden wij echter niet altijd een neutrale weergave van de werkelijkheid.

Ook de commissie voor de m.e.r. adviseert om voor de RES en de latere omgevingsbesluiten visualisaties te maken, ter ondersteuning van de te maken keuzes m.b.t. ruimtelijke inpassing. Hier wordt binnen de deelregio's al op verschillende manieren invulling aan gegeven. In Amsterdam wordt in het participatieproces bijvoorbeeld gewerkt met 'virtual reality' en in de regio Alkmaar zijn voor een aantal zoekgebieden meerdere varianten gevisualiseerd en toegelicht tijdens de participatiebijeenkomsten. Ook in Diemen en de deelregio Gooi- en Vechtstreek zijn visualisaties gemaakt. De programma organisatie biedt samen met de provincie ondersteuning en expertise aan de gemeenten en deelregio's om deze visualisaties te laten maken. Daarnaast werkt ook het Nationaal Programma RES aan de ontwikkeling van visualisatietools om in te zetten in het gesprek met inwoners over zoekgebieden.

Vraag 12:

Nu de plannen voor de RES steeds duidelijker worden bij de inwoners van de provincie Noord-Holland, begint ook de onvrede steeds groter te worden. Dit is te zien aan de verschillende acties en initiatieven die gestart zijn door bezorgde inwoners. Is GS het ermee eens dat als de zoekgebieden voor het plaatsen van windturbines concreter worden dat de inwoners er gebaat bij zijn dat middels een visualisatie duidelijk wordt getoond wat de situatie gaat zijn?

Antwoord 12:

Zie het antwoord op vraag 11.

Vraag 13:

Voor wie ziet GS dat de taak is weg gelegd om de plannen voor de RES te visualiseren? Of vindt GS dit overbodig?

Antwoord 13:

Zie ook het antwoord op vraag 11. Professioneel en accuraat ontwikkelde visualisaties achten wij als waardevol instrument om het participatieproces zorgvuldig vorm te geven. Voor lokale zoekgebieden zijn gemeenten hier in eerste instantie verantwoordelijk voor, maar via het gezamenlijk programma bieden wij hierin ondersteuning.

Vraag 14:

Mocht GS vinden dat de visualisatie van de RES een taak is van de gemeenten, en zij de plannen niet concreet kunnen maken omdat zij daar de middelen niet voor hebben, is GS bereidt om de gemeenten hier dan financieel in bij te staan?

Antwoord 14:

Zie het antwoord op vraag 13.

Vraag 15:

Is GS bereid dergelijke visualisaties op te nemen in de participatie- c.q. Inspraaktrajecten? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 15:

Zie het antwoord op vraag 13.